

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięczna z przyniesieniem 260 mk., w agencjach miesięcznie 240 mk. Numer pojedynczy 15 mk. niedzielny 20 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATOW,
MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH
SĄ PRAWOMOCNE.

Cena ogłoszeń: za 1-lin. wiersz petyt. 50 mk., w części urzędowej lub reklamowej 100 mk. Adm. i Red. Śmigiel - Wielkopolska. Poczta. kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 200 363, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Następujące osoby opuszczają na stałe granice Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Jakób Lewin z rodziną z Śmigla
2. Paweł Henschel z Śmigla
3. Karol Teper z Olszowa
4. Robert Lindner z rodziną z St. Bojanowa
5. Eleonora Lindner wdowa z St. Bojanowa
6. Frieda Rolle z Śmigla
7. Henryk Kühn z Śmigla

Śmigiel, dnia 7/VIII. 1922 r.

Starosta, Koczyński.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Po zamknięciu sesji sejmowej.

Nareszcie zamknięto obrady sesji sejmowej. Zagasła ona niemrawo. Ktoś zażądał stwierdzenia kompletu: przekonano się, iż na sali brak quorum. Wicemarszałek Maj zamknął posiedzenie i sesję całą zupełnie formalnie, nawet bez słowa zdawkowych życzeń wakacyjnych. Wszystko się działo bez fasonu.

Jest to obraz zagasającego Sejmu.

Kiedy się następny Sejm zjedzie? Nie podobna przewidzieć. Jedni określają termin obrad sejmowych na drugą połowę września, wymieniają nawet datę 28 września, inni zaś wyrażają przekonanie, iż mogą zająć wypadki, które zniewolą Sejm do zebrania się jeszcze w połowie sierpnia, ale nie wymieniają, co by to za wypadki zająć miały, inni wreszcie z przekonaniem kwestionują termin wyborów: zgodnie z ordynacją wyborczą powinien być rozpisany przez Naczelnika Państwa najdalej do 18 sierpnia; stronnictwom lewicowym, a zwłaszcza ludowcom i socjalistom tudzież sprzymierzonemu klubowi pracy konstytucyjnej termin ten nie odpowiada, a stronnictwa pomniejsze nie miałyby nic przeciwko przewleczeniu wyborów, liczyłyby bowiem — mniejsza, czy słusznie czy nie — iż w międzyczasie uda się im zmienić ordynację wyborczą, która dla stronnictw małych nie jest nadzwyczaj korzystna. Gdyby istotnie wyszły jakieś objeje ze strony rządu, który ze względów technicznych nie mógłby dokonać pewnych związków z wyborami zarządzeń, natenczas musiałaby uleść zmianie uchwała sejmowa, a reasumując jej musiałby Sejm powziąć przed 18 sierpnia.

Wszelako ugrupowania narodowe za każdą cenę przeciwstawiają się odraczeniu wyborów i trwają na stanowisku przeprowadzenia ich zgodnie z wolą Sejmu w ustalonych terminach 5-go i 12-go listopada. Zamysły lewicy odwleczenia ich do wiosny są zupełnie nierealne. Najlepiej to zresztą widać po dokonywanych przygotowaniach, idących w coraz szybszym tempie.

Sesja letnia Sejmu nie spełniła oczekiwanych nadziei nie z jej winy. Liczono powszechnie, iż Sejm w ciągu ostatnich tygodni załatwi szereg spraw już gotowych, a do uchwalenia w obecnym Sejmie niezbędnych, jak ustawa o powszechnej służbie wojskowej, ustawa o gminie wiejskiej, ustawa o języku urzędowym, o samorządzie wojewódzkim, a nade wszystko spodziewano się, że przeprowadzi dyskusję nad budżetem na rok obecny.

Wszystko to zawiodło.

Ustawy wspomniane zalegają nie w komisjach, ale na plenum sejmowym, a budżet nietknięty i zupełnie obecnie nie realny!

Co więcej: na ostatnich posiedzeniach Sejm powziął szereg uchwał podstawowych dla bytu pewnych sfer społecznych, uchwał, których celowości i uznania jego conditio sine qua non. Zaciążyła nad nami metoda socjalistyczna rozwiązywania zagadnień przez państwo, dla którego nie ma niemożliwego. Dlatego już od samego początku uchwalono regulację różnych spraw drogą wezwania rządu do ich załatwienia. Przecie wezwano rząd, aby wydał pisma Mickiewicza!

Ale gdzie znaleźć na to pokrycie, o tem Sejm nigdy nie myślał.

Pozostanie wielką zasługą min. Michalskiego, iż na tem mankament zwrócił uwagę Sejmowi i zdobył prawo weta ministra skarbu przy sprawach finansowych. Zapowiadający się pomyślnie rozwój sanacji naszej skarbowości został przecięty przez dwumiesięczne przesilenie. Stoimy dziś tam, gdzieśmy byli pod koniec roku minionego.

My, pierwsza brygada...

W zasadzie, nie można mieć nic przeciwko podobnym rozpamiętywaniom miłych i pięknych dni przeszłości, ale tylko o tyle, o ileby nie były kontynuowaniem odrębności w łonie jednolitej armii polskiej i o ileby nie miały wybitnych cech politycznych, daleko wykraczających poza ramy zwykłej uroczystości żołnierskiej i więcej przysparzających rozdziewików społeczeństwu, aniżeli przyjemności ich uczestnikom. Ale tak, niestety, nie jest.

Trudno to bowiem pogodzić z jednolitością armii polskiej, jeżeli na uroczystości prywatnej jednej tylko z pośród tych formacji wojskowych, jakie złożyły się na naszą dzisiejszą armję, zjawia się i sam Wódz Naczelny, i Minister Wojny, i Szef Sztabu, i cały szereg wysoko postawionych osobistości oficjalnych.

Zaszczytu takiego nie dostąpiły przecież żadne inne obchody i zjazdy żołnierskie; ani tych, którzy we Lwowie broni dla siebie, zamiast spokojnie ją „fasować“ w magazynach austriackich, musieli sztuka po sztuka wyrwać z rąk ukraińskich; ani tych, którzy do Dowódcy-Musińskiego czy Żeligowskiego czy na Murmań, daleko na obczyźnie, przebijając się musieli z narażeniem na śmierć okrutną z rąk czartujących band bolszewickich; ani wielu, wielu innych.

I trudno, aby z uczuciem wielkiego zachwytu czytali sprawozdanie krakowskie ci wszyscy oficerowie, którzy nie mieli szczęścia być w legionach, a którzy swego patriotyzmu i swych kwalifikacji wojskowych dowiedli czynami stokroć donioślejszymi, niż udział w tak młodzieńczej — z wojskowego punktu widzenia — operacji, jaką był wymarsz do Kiele. Aby z samego zestawienia nazwisk dygnitarzy wojskowych biorących udział w zjeździe krakowskim nie wyciągnęli wniosku, że w naszej armii pierwszeństwo mają we wszystkim legionieści. Więcej po co takie pompacyjne obchody, więcej rozstroju przynoszące niż pożytku?

Nie lepiej jest z polityczną stroną obchodu. Bierze w nim udział najwyższy reprezentant państwa, w podwójnej swej roli Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza, aby obecnością swą uświetnić rocznicę dnia, w którym prowadzony przez niego czyn zbrojny związał losy Polski z losami dwu mocarstw zaborczych, w obozie wrogim dla tych państw, dzięki którym zwycięstwem odzyskaliśmy niepodległość i z którymi dziś łączą nas sojusze. Czy nie byłby p. Józef Piłsudski, pomnąc na piastowane urzędy, na wynikające z nich obowiązki, taktownie postąpił, rezygnując z jazdy krakowskiej, niż biorąc w zjeździe udział i przyznając się w swym przemówieniu, że robił „wszelkie wysiłki, aby pomóc do zwycięstwa“, że zdecydował się „rzucić na szalę uzbrojone ramię polskiego żołnierza“, że próbował „wygrać nasze walory bojowe“?

Przecież to są rzeczy niesłychane! W ten sposób zwierzchnik polskiej armii przypomina światu, a szczególnie naszym Sprzymierzencom, to o czym oni jak najchętniej chcieliby raz już zapomnieć: swoją rolę w czasie wojny w obozie ich nieprzyjaciół. Wprawdzie to niezdarne podanie tekstu tej mowy, jakie ogłosiło jedno z pism warszawskich, nie określa dokładnie: do czyjego zwycięstwa pomóc, na jaką szalę rzucić i przeciw komu a za kim wygrać, ale czyż słowa te mogą być dwuznacznie rozumiane? Zławsza jeśli mowa podkreśla, że chodzi o to, aby „wielki czyn, duma legionów, wbrew światu walczących uznana została jak świat szeroki i długi“. Czy to polityk mówi czy romantyk?

A jeszcze wyraźniej wybijają tę nutę inni uczestnicy zjazdu. I zagajający go prof. Wodzinowski, gdy podkreśla, że „z tego czynu zrodziła się wolna Polska“ i przewodniczący zjazdu p. Dąbski, gdy jako „rezultaty kroku z 6 sierpnia“ uznaje to, że „dziś mamy państwo o 30-miljonowej ludności“.

Słowem, Polskę zawdzięczamy tylko p. Piłsudskiemu i czynowi I Kadrowki Legionów.

Człowiek o dwóch twarzach.

Przewodniczącym na zjeździe b. legionistów w Krakowie był p. Jan Dąbski, jeden z przywódców stronnictwa ludowego (Witos). Wobec tego przytacza „Gazeta Warszawska“ kilka faktów z przemówień p. Dąbskiego.

„Jesienią r. 1914 — pisze „Gazeta“ — przed wymarszem Legionu Wschodniego do Mszany, p. Dąbski oświadczył w obecności ś. p. posła Skarbka, red. Karola Wierczaka i p. Stanisława Biegi, że w zupełności solidaryzuje się z polityką Demokracji Narodowej, uznającą tworzenie legionów polskich po stronie Austrii i Niemiec za rzecz politycznie niebezpieczną i szkodliwą, a rozwiązanie Legionu Wschodniego uważa za krok słuszny i uzasadniony. Jeśli sam pozostanie przy Legionie Zachodnim, to uczyni to jedynie w tym celu, aby nie być zmuszonym do odbywania służby w armii austriackiej.

Istotnie też przez cały czas służby w Legionach p. Dąbski ani chwili nie był na froncie, zajmował się natomiast akcją werbunkową „wewnątrz kraju“.

Przypomina dalej „Gazeta“ ustęp artykułu p. Dąbskiego o p. Józefie Piłsudskim, pisanego w roku 1918 w „Gazecie Ludowej“:

„Niestety, jak ongiś w Państwie polskim nie było zgody, a górowała pycha i ambicja jednostek, tak i w obecnej wojnie znalazł się człowiek, który był wysunięty przez swoich na czoło. Powiedział on sobie w duszy: „albo ja — albo nikt“. I doprowadził do tego, że znaczna część Legionów nie złożyła przysięgi, nakazanej przez Radę Stanu, służącej wierność służby przysiężnemu królowi i Ojczyźnie i doprowadził do stracenia honoru wojskowego, bo żołnierz, który dawszy słowo cofa je, traci honor. Hańba to rycerskiego narodu polskiego. Jakże niepodobnym jest ten nieudany wódz p. Piłsudski do naszego bohatera z przed stu laty — księcia Józefa Poniatowskiego, co wołał zginąć w Elsterze, niż złamać słowo żołnierskie: Bóg mi powierzył honor Polaków — Bogu go oddam. Legiony przy utworzeniu Rady Stanu oddały się bez zastrzeżeń pod jej rozkazy, do niej też wszedł p. Piłsudski. Za jego to zgodą ułożono przysięgę.

I cóż dzieje się z tym człowiekiem, którego obowiązkiem było stać ponad wszystkimi partiami narodu? Oto on staje na czele jednej partii — Polskiej Partii Socjalistycznej i mniejszych grup o zbliżonych poglądach, i w chwilach najważniejszych dla narodu polskiego przeciwstawia się Radzie Stanu, występuje z niej, rozbija ją i Legiony, wydając rozkaz, by nie słuchać Rady, by wojsko przysięgi nie składało. Tym popełniał żołnierz do hańbego czynu — do cofnięcia słowa danego. I czyż są słuszne powody? Rozważmy: w 1914 roku, tworząc Legiony, mówił, że jedyną to żywą gwarancją niepodległości Polski, dziś mówi przez swoich zwolenników, że nie potrzeba wojska. Chce on teraz jakieś milicji ludowej, a później może wystarczą mu bojówki partyjne. Świat się tak nie reformuje prędko, jak ten pan zmienia zdanie“.

Dzisiaj p. Dąbski mówi znów inaczej!

Strajk rolny.

Na 1725 wszystkich majątków w województwie strajk całkowity lub częściowy objął 1367 majątków, t. j. około 80%. Strajk czarny istnieje w 155 majątkach. W majątkach objętych strajkiem praca odbywa się w bardzo ograniczonych rozmiarach. Pracują część robotników, którzy nie przyłączyli się do strajku, gdzieś indziej sprowadzono do pracy internowanych Ukraińców z obozu w Szezybiornie. W wielu majątkach z pomocą pospieszyli dworom sąsiedzi — włościanie i ludność miejska, do pracy zgłaszają się też wcale chętnie bezrobotni z miast. Sparodycznie dochodzi miejscami do ugody i likwidacji strajku, których do poniedziałku wieczora wygasło ogółem około 80.

W wielu powiatach strajk wyrodził się w formalną ruchawkę. Z mnóstwa miejscowości nadechodzą doniesienia o gwałtach i napadach band liczących nieraz kilkuset ludzi, które krążą od wsi do wsi, spędzają z pola pracujących, napadają na ziemian i urzędników gospodarczych, a nawet rozbrajają żandarmów.

W Górznie (pow. pleszewski) banda z 300 strajkujących usiłowała spędzić z pola pracujących pod

Pituła, burmistrz.